Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	9C/10/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6117203026
Dátum vydania rozhodnutia:	18. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2017:6117203026.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci žalobcu S. Š., R.. XX. XX. XXXX, D. Š. D. XX, zast. advokátom Mgr. Henrichom Schindlerom, ul. Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 40887481, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00166073, o náhradu nemajetkovej ujmy nezákonným rozhodnutím, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3 375,-- Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi súd p r i z n á v a od žalovaného náhradu trov konania vo výške 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 15. 02. 2017 domáhal od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe na základe uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0Tp/220/2010 zo dňa 15. 10. 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 23Tpo/48/2010.

2. Žalovaný žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, uznesením vyšetrovateľa OR PZ Žiar nad Hronom ČVS: ORP-658/OVK-ZH-2010 zo dňa 13. 10. 2010, Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0Tp/220/2010 zo dňa 15. 10. 2010, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tpo/48/2010 zo dňa 16. 11. 2010, Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0Tp/220/2010 zo dňa 24. 02. 2011, obžalobou Okresnej prokuratúry Banská Bystrica zo dňa 26. 04. 2012, rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4Tv/2/2012 zo dňa 08. 08. 2013, uznesením Krajského súdu Trenčín sp. zn. 2Tov/8/2013 zo dňa 24. 06. 2014, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej podaním obžaloby zo dňa 19. 07. 2016, oznámením o výsledku predbežného prerokovania zo dňa 24. 01. 2017 a zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca sa domáhal od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy v sume 13 500,-- Eur v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Poukázal na znenie § 4 ods. 1 písm. a), § 8 ods. 5 písm. b), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 17 ods. 1, 2 a 3 citovaného zákona.

5. Na základe uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0Tp/220/2010 zo dňa 15. 10. 2010 bol vzatý dňa 13. 10. 2010 do väzby o 18.30 h. Z väzby bol prepustený dňa 24. 02. 2011. Dňa 26. 04.

2012 bola na neho podaná obžaloba. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica 4Tv/2/2012 zo dňa 08. 08. 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne 2Tov/8/2013 zo dňa 24. 06. 2014 bol oslobodený spod obžaloby.

6. Dňa 19. 07. 2016 požiadal žalovaného o prerokovanie jeho nároku na náhradu škody v zmysle § 15 ods. 1 zákona 514/2003 Z. z. spôsobenej uznesením Okresného súdu Banská Bystrica 0Tp/220/2010 zo dňa 15. 10. 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne 23Tpo/48/2010, na základe ktorých bol vzatý do väzby.
Žalovaný mu listom zo dňa 24. 01. 2017, doručeným 30. 01. 2017, oznámil, že jeho žiadosti nebude vyhovené.
Žalobca mal za to, že zodpovednosť za škodu žalovaného vyplýva priamo zo zákona. V súvislosti s výsledkom trestného konania sa jeho realizovaná väzba ukázala ako nezákonná. Boli potom splnené podmienky pre požadovanú náhradu škody v zmysle § 5 zákona 514/2003 Z. z. Vzhľadom na závažnosť zásahu do jeho práv a slobôd nie je dostatočným zadosťučinením len samotné konštatovanie porušenie práva, ale požadoval v zmysle § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z. z. nemajetkovú ujmu v peniazoch. Túto vyčíslil 100 Eur za každý deň pobytu vo väzbe, pričom celkove jeho pobyt trval 135 dní.
Poukázal na tú skutočnosť, že predtým, než bol vzatý do väzby, viedol riadny bezúhonný život. Pracoval ako profesionálny vojak. Jeho manželka bola tesne po pôrode. Vzatie do väzby malo za následok rozkol jeho vzťahu s nevlastnou dcérou, celá rodina bola odvrhnutá okolím, keďže býval v menšej obci a každý občan mal postupom času vedomosť o trestnom konaní a charaktere trestného činu, ktorý bol v spoločnosti zvlášť citlivo vnímaný. Pre trestné stíhanie mu bol pozastavený výkon služby aj výplata mzdy počas doby trestného stíhania. Manželka musela brigádnicky privyrábať v zahraničí, aby zabezpečila potreby rodiny. Došlo k diskreditácii jeho dlhodobo budovaného rešpektu podriadených, keďže v súvislosti s trestnou vecou boli vypočúvaní aj jeho kolegovia. Dosiaľ má dlhodobé psychické a zdravotné problémy spojené s pobytom väzby. Ochladli aj jeho vzťahy s priateľmi a kolegami.

7. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť v plnom rozsahu. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania splnenia zákonných podmienok pre vznik nároku na náhradu škody, t. j. existenciu zákonného titulu, škody a príčinnej súvislosti medzi škodou a zákonným titulom. Podľa názoru žalovaného žalobca nepreukázal, že by mu škoda nebola vznikla, keby nedošlo k vydaniu rozhodnutia o väzbe. Nestačí pritom iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, ale vyžaduje sa aj dôkaz o jej existencii. Poukázal na rozhodnutie NS SR 5Cdo/150/2003 zo dňa 20. 10. 2005, ktorý vyslovil právny názor, že pozbavenie osobnej slobody, ktorá je ústavne chránená, má svoj ústavný rámec a presné pravidlá, a teda je za splnenia určitých predpokladov legitímne. Ak v čase zásahu, t. j. rozhodnutia o väzbe, sú splnené zákonom predvídané podmienky, ide o zásah zákonný, a preto aj oprávnený. Pokiaľ v dôsledku nových dôkazných skutočností je trestné stíhanie voči obvinenému zastavené, nemožno rozhodnutie o väzbe následne považovať za rozhodnutie, ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do práv. Väzba nie je rozhodnutím o vine obvineného, ale ide o dočasné obmedzenie vykonávané v nevyhnutnej miere na dosiahnutie jej účelu. Z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0Tp/220/2010 zo dňa 15. 10. 2010 v spojení aj s uznesením Krajského súdu v Trenčíne 23Tpo/48/2010 zo dňa 16. 11. 2010 je zrejmé, že v čase rozhodovania o väzbe boli splnené pre ňu zákonné predpoklady, t. j. že tu existovala dôvodná obava, že žalobca bude pôsobiť na poškodenú, aby zmenila svoju výpoveď v trestnom konaní, ako aj obava, že bude pokračovať naďalej v označenej trestnej činnosti. Dôvodnosť nariadenia väzby je možné potvrdiť aj aplikáciou ústavnoprávneho testu proporcionality. V danom prípade sa do konfliktu dostalo právo na osobnú slobodu žalobcu s právom inej osoby, poškodenej, na život a ľudskú dôstojnosť.
Vo vzťahu k požadovanej výške nemajetkovej ujmy pri aplikácii ustanovenia § 17 zákona 514/2003 Z. z. je potrebné vychádzať z okolností konkrétneho prípadu, prihliadnuť na intenzitu, povahu a spôsob neoprávneného zásahu, charakteru a rozsahu hodnoty, do ktorej bolo zasiahnuté. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, v čom mal spočívať zásah do jeho ľudských práv a základných slobôd. Z jeho strany sa jednalo len o nepodložené tvrdenia všeobecného charakteru do zásahu jeho spoločenského a pracovného života. Sám v trestnom konaní potvrdil, že mali s dcérou už v minulosti veľké problémy. Tieto začali, keď jej bolo oznámené, že žalobca nie je jej biologickým otcom. Z toho vyplýva, že sa nemohlo jednať o fungujúcu rodinu. K zhoršeniu rodinných vzťahov potom nemohlo dôjsť na základe rozhodnutia o väzbe. Jeho prípadné zhoršenie zdravia predstavuje z hľadiska nároku na náhradu škody osobitný nárok, ktorý sa preukazuje a uplatňuje spôsobom stanoveným osobitným zákonom č. 437/2004 Z. z.

Žalobca si odvodzuje svoj nárok z titulu rozhodnutia o väzbe. Vznik ujmy však spája nie s rozhodnutím o väzbe, ale so samotným trestným konaním, t. j. iným zákonným titulom - uznesením o vznesení obvinenia. Tieto nároky treba odlišovať tak, to bolo uvedené v rozsudku NS SR 5MCdo/1/2011.

8. Vo vzťahu ku skončeniu jeho služobného pomeru a náhradu mzdy poukázal na tú skutočnosť, že žalobca dňa 16. 09. 2010 sám podal žiadosť o skončenie služobného pomeru z vážnych rodinných dôvodov (jeho dcéra má problémy s dochádzkou a výsledkami v škole). Nepreukázal potom svoje tvrdenie o pozastavení výkonu služby z dôvodu jeho vzatia do väzby.

9. Čo sa týka výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, poukázal na znenie § 17 ods. 4 zákona 514/2003 Z. z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovanej osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (zákon č. 215/2006 Z. z., ktorý v § 6 stanovuje, že celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy). Tento špeciálny predpis sa týka odškodnenia obetí násilného trestného činu, pričom nie je možné dospieť k záveru, že odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci by bolo vyššie ako odškodňované trvalé následky za zdravie alebo život. V čase väzby predstavovala výška minimálnej mzdy 307,70 Eur a v roku 2011 317 Eur. Aj pri najvážnejších následkoch by náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nemala presiahnuť sumu 1 651,04 Eur vychádzajú zo sumy odškodnenia nemajetkovej ujmy za rok 2011 vo výške 15 850 Eur, ktorá by mohla byť poskytnutá pri najdlhšej možnej väzbe v trvaní 48 mesiacov. Požadovaná suma žalobcom je premrštená. Poukázal na rozhodnutie NS SR 4Cdo/171/2005, podľa ktorého priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohateniu. Rovnako mal za to, že požadovaná suma je premrštená aj vo vzťahu k odškodneniam priznávaným Európskym súdom pre ľudské práva.

10. Žalobca k vyjadreniu žalovaného poukázal na to, že v zmysle § 8 ods. 5 písm. b) zákona 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby. Jedná sa o objektívnu zodpovednosť za škodu, ktorá je viazaná len výsledok trestného konania. Žalovaný vo svojom vyjadrení neuviedol ani jeden liberačný dôvod, ktorý predpokladá zákon 514/2003 Z. z. v ustanovení § 8 ods. 6. Najvyšší súd SR sp. zn. 1Cdo/68/2010 svojím rozhodnutím zo dňa 29. 02. 2012 zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý rozhodol na obdobných argumentoch, ako uvádza žalovaný. Pri aplikácii článku 5 Dohovoru je nevyhnutné neopomenúť skutočnosť, že pôvodne zákonná väzba, ktorá nepredstavuje porušeniu článku 5 ods. 1 a 4 Dohovoru sa v dôsledku oslobodenia obžalovaného spod obžaloby stáva z hľadiska vnútroštátnej úpravy nezákonnou a tým zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú oslobodenému obžalovanému vykonanou väzbou.
K namietanej výške uviedol, že táto je v súlade so zákonom a nepresahuje maximálnu výšku nemajetkovej ujmy uvedenú v § 17 ods. 4 citovaného zákon a je v súlade s jeho znením v čase väzby. S prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva je tiež primeranou. Pripojil rozsudok NS ČR 30Cdo/2357/2010, ktorý obsahuje zhrnutie dennej dávky odškodného v jednotlivých členských štátoch.

11. Predmetom sporu bol nárok žalobcu v zmysle zákona 514/2003 Z. z. na zaplatenie nemajetkovej ujmy spôsobenej jeho vzatím do väzby v období od 13. 10. 2010 do 24. 02. 2011 v sume 13 500,-- Eur.

12. Z obsahu jeho žaloby, ústnych a písomných vyjadrení vyplýva, že si nárok odvodzoval od rozhodnutia o vzatí do väzby v súvislosti s oslobodením spod obžaloby v zmysle ustanovenia § 8 ods. 5 písm. b) zákona 514/2003 Z. z. v súvislosti so znením § 17 ods. 3 citovaného zákona.

13. Pasívne legitimovaným subjektom v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) citovaného zákona bol žalovaný.

14. Žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku žalovaného pred podaním žaloby na súd v zmysle § 15 citovaného zákona 514/2003 Z. z. v žalovanej výške, ktorej žiadosti nebolo vyhovené.

15. Podľa § 8 ods. 5 písm b) zákona 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby.

16. Zodpovednosť za vzniknutú škodu rozhodnutím o väzbe je objektívnou zodpovednosťou štátu.

17. V konaní nebola sporná dĺžka a dôvody trvania väzby, ani to, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby vo vzťahu k skutku, pre ktorý bol vzatý do väzby. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica 4Tv/2/2012 o oslobodení spod obžaloby bol potvrdený Krajským súdom v Trenčíne dňa 24. 06. 2014.

18. Z ustanovenia § 8 ods. 5 písm. b) zákona 514/2003 Z. z. vyplýva, že titulom pre vznik nároku na náhradu škody je rozhodnutie o vzatí do väzby, pričom ako podmienka jeho uplatnenia je existencia oslobodzujúceho rozhodnutia, čo v danom prípade žalobca preukázal. Okamih vzniku nároku na náhradu škody na strane žalobcu potom nastal okamihom právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia, t. j. dňom 24. 06. 2014, pričom žaloba na súd bola podaná dňa 15. 02. 2017. Súd potom vychádzal pri posudzovaní nároku z platného znenia jednotlivých ustanovení zákona 514/2003 Z. z. k tomuto dátumu.

19. Súd sa zaoberal obranou žalovaného spočívajúceho v tom, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi zákonným titulom a vznikom škody ako aj námietkou neprimeranosti požadovanej nemajetkovej ujmy.

20. Podľa § 17 ods. 1 zákona 514/2003 Z. z. účinného k 24. 06. 2014 uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.
(2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.
(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.
(4) Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

21. Podľa názoru súdu žalobca mal v danom prípade právo domáhať sa úhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď vzhľadom k charakteru zásahu do jeho osobnostných práv (dočasné odňatie slobody) je zrejmé, že konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením.

22. Kritériá pre posúdenie požadovanej výšky nemajetkovej ujmy sú obsiahnuté v ods. 3 citovaného ustanovenia.

23. Žaloba bola podaná na tunajší súd dňa 15. 02. 2017, t. j. za účinnosti Civilného sporového poriadku. Dané konanie je typickým sporovým kontradiktórnym konaním.

24. Podľa § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

25. Žalobca mal nielen povinnosť tvrdenia ale aj dôkaznú povinnosť preukázať existenciu základných predpokladov vzniku jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, t. j. okrem preukázanej existencie zákonného titulu aj preukázanie príčinnej súvislosti medzi zákonným titulom a nemajetkovou ujmou na jeho strane v zmysle citovaných kritérií upravených v § 17 ods. 3 .

26. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca pred vzatím do väzby nebol trestne stíhaný. Pracoval v Martine ako profesionálny vojak. V čase vzatia do väzby mal 37 rokov, bol ženatý, žil s manželkou a deťmi v spoločnej domácnosti v obci Š. D..
Čo sa týka kritéria uvedeného pod bodom 3c) citovaného ustanovenia, závažnosti následkov, ktoré vznikli v súkromnom živote žalobcovi ako poškodenému, súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného v tom smere, že k samotnému vzatiu do väzby došlo práve v dôsledku nezhôd poškodeného v rodinnom živote, ktoré existovali už dlhšiu dobu predtým. Je nesporné tiež, že súkromný život v sebe zahŕňa nielen rodinný život ale aj všetkých blízkych, príbuzných, priateľov a obyvateľov obce, v ktorej sa žalobca trvale zdržiaval. Žalobca však svoje tvrdenia, že „celá rodina bola odvrhnutá okolím, čo bolo zvýraznené skutočnosť, že býval v menšej obci a takmer každý jej občan mal postupom času vedomosť o trestnom konaní a charaktere trestného činu," ničím nepreukázal, túto ujmu zdôvodňoval len všeobecne.

Vo vzťahu k tvrdenému narušeniu rodinných vzťahov súd konštatuje, že v čase pojednávania uviedol, že žije naďalej s manželkou a deťmi v spoločnej domácnosti. Nevlastná dcéra, z ktorej podnetu sa viedlo trestné konanie voči jeho osobe, je plnoletá a nebýva s nimi. Po tom, čo sa jej narodilo dieťa, sa oň starali aj s manželkou.
Žalobca tvrdil, že pre trestné stíhaniu mu bol pozastavený výkon služby a po dobu trestného stíhania výplata mzdy. Tým došlo k ohrozeniu výživy členov jeho domácnosti a bol diskreditovaný vo výkone služby vo vzťahu k budovanému rešpektu podriadených ako aj ostatných kolegov.
Z obsahu žaloby, vyjadrenia žalobcu zo dňa 13. 06. 2017 ako aj oznámenia o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody vyplýva, že predmetom sporu bol nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods. 5 citovaného zákona, nie v dôsledku nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania. Každopádne v konaní nebolo sporné, že žalobca sám požiadal o ukončenie služobného pomeru z vážnych rodinných dôvodov dňa 16. 09. 2010. Pokiaľ mu podľa jeho tvrdenia na pojednávaní nebol daný súhlas nadriadených, aby predčasne ukončil služobný pomer, ktorý mal trvať do 31. 08. 2012, (ktorá skutočnosť nebola ním preukázaná), svedčí to skôr o tom, že ani rozhodnutie o väzbe ani o trestnom stíhaní nemalo za následok ukončenie služobného pomeru. Služobný plat, ktorý mu bol krátený počas doby trestného stíhania, mu bol následne doplatený. Je však nesporné, že počas výkonu väzby nemal príjem.

27. Súd nespochybňuje, že výkon väzby trvajúcej viac než štyri mesiace je závažnou ujmou zasahujúcou základné ľudské práva žalobcu (právo na osobnú slobodu, slobodu pobytu, ľudskú dôstojnosť, súkromie). Vo vzťahu k okolnostiam, za ktorých k nej došlo, však súd konštatuje, že dôvody väzby v čase jej nariadenia boli zákonnými dôvodmi, ktoré mali smerovať aj k ochrane života, zdravia a osobnostnej integrity jeho nevlastnej dcéry, ktorá podala návrh na trestné stíhanie. Predložené dôkazy v čase väzby nasvedčovali tomu, že sa skutok stal a nejednalo sa teda o svojvoľné zneužitie práva na strane orgánov činných v trestnom konaní. Svedčí o tom aj skutočnosť, že rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica bolo potvrdené Krajským súdom v Trenčíne. Tiež dĺžka väzby nebola neprimeraná a nebola maximálne možná, keď bolo vyhovené návrhu žalobcu na prepustenie z väzby po 4 mesiacoch napriek tomu, že dôvody väzby pretrvávali.

28. Keďže mal súd za preukázané, že boli splnené podmienky pre vznik práva žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe v zmysle § 8 ods. 5 písm. b) citovaného zákona, keď zároveň bola daná priama príčinná súvislosť s rozhodnutím o väzbe a ujmou na strane žalobcu vo výkone jeho základných ľudských práv (na slobodu pohybu a práva na súkromie v čase výkonu väzby), pričom zároveň súd konštatoval, že v danom prípade nepostačuje ospravedlnenie, ale je na mieste aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, zaoberal sa súd otázkou jej výšky. Vo všeobecnosti pri odôvodňovaní výšky nemajetkovej ujmy súdy prihliadajú k charakteru a dôvodom trestného stíhania, dĺžke vykonanej väzby a prihliadajú na celkový kontext, v ktorom k porušeniu práva došlo.

29. V čase výkonu väzby znenie ustanovenia § 17 ods. 4 citovaného zákona bolo odlišné, než v čase okamihu vzniku nároku na náhradu, t. j. dňa 24. 06. 2014, kedy nastala právoplatnosť oslobodzujúceho rozhodnutia (viď ustanovenie § 8 ods. 5b zákona 514/2003 Z. z.).

30. V čase výkonu väzby zákon stanovil minimálnu hranicu nemajetkovej ujmy, ktorá predstavovala jednu tridsatinu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve za deň, pričom sa malo vychádzať z priemernej nominálnej mesačnej mzdy za predchádzajúci kalendárny rok. Väzba trvala od 13. 10. 2010 do 24. 02. 2011. V roku 2009 predstavovala priemerná mzda 744,50 Eur a v roku 2010 769,-- Eur. Náhrada by v tej dobe predstavovala minimálne sumu 24,81 Eur za deň v roku 2010 a 25,63 Eur v roku 2011.
Podľa názoru žalovaného vzhľadom k tomu, že chýbajú prechodné a záverečné ustanovenia k citovanému zákonnému ustanoveniu, aplikuje sa v danom prípade nepravá retroaktivita (t. j. súčasné znenie citovaného zákonného ustanovenia, ktoré obsahuje maximálne ohraničenie v súvislosti s osobitným predpisom o náhradách poskytovaných osobám poškodených násilnými trestnými činmi). Toto maximálne ohraničenie však je stanovené nie sumou za každý deň poškodenia, ale jednorázovou sumou.

31. Ako už bolo uvedené, súd má za to, že je potrebné aplikovať znenie právneho predpisu v znení k 24. 06. 2014 vzhľadom k tomu, že okamih vzniku nároku je viazaný na právoplatné rozhodnutie oslobodzujúce rozhodnutie, keďže absentujú prechodné a záverečné ustanovenia k tejto právnej úprave

vo vzťahu k tomuto zákonnému ustanoveniu. Každopádne súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy, ktorá je ponechaná na úvahu súdu, zohľadnil aj úpravu platnú v čase výkonu väzby žalobcom. Judikáty, na ktoré poukazovali obe strany, sa týkali iných skutkových okolností a iných období s odlišnou právnou úpravou než v danom prípade. Rozhodnutie NS SR 7Cdo/121/2012, na ktoré poukazoval zástupca žalobcu na pojednávaní, sa nevyjadrovalo k výške nemajetkovej ujmy, ale odmietlo dovolanie z procesných dôvodov. Vo vzťahu aj k iným rozhodnutiam súdov SR, ČR, ako aj ESĽP sa v konaní, ktoré bolo predmetom dovolania pred Najvyšším súdom SR, priznala neprimerane vysoká suma odškodnenia, pričom však bolo preukázané, že ujma poškodeného sa prejavila ja v tom, že vec bola medializovaná.

32. Súd v danom prípade mal za to, že vzhľadom k okolnostiam prípadu, dôvodom začatia trestného stíhania ako aj jeho ukončenia (nevlastná dcéra žalobcu zmenila svoju výpoveď v prospech žalobcu a spochybnila aj pravosť ňou predložených dôkazov), dĺžke trvania väzby ako aj nepreukázania vo väčšine prípadov existencie ako aj intenzity tvrdených zásahov do osobného, pracovného, spoločenského života žalobcu (okrem samotného zásahu do osobnej slobody a práva na rodinný život počas trvania výkonu väzby) súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu predstavujúcu za každý deň výkonu väzby 25,-- Eur, ktorá suma zároveň predstavovala aj minimálnu náhradu v právnej úprave, ktorá bola platná a účinná v čase výkonu väzby.

33. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako bezdôvodnú zamietol.

34. náhrade trov konania bolo rozhodnuté tak, že úspešnému žalobcovi súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak bude mu priznaná výlučne iba z prisúdenej sumy, keďže jej výška závisela od úvahy súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto ho urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).